GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 112. *Joi 5 (17) Iulie* **1884.**

Nou Abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1-a Iuliu st. v 1884 sĕ începe unŭ **nou abonamentŭ,** la care învitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Abonamentulŭ: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei lunĭ 3 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl. **Pentru România** și străinatate: pe trei lunĭ 9 francĭ, pe șése lunĭ 18 francĭ, pe unŭ anŭ 36 francĭ.

Rogămŭ pe d-nii abonațĭ ca se binevoiéscă a-șĭ reînoí de cu vreme prenumĕrările pentru ca trămiterea ḑiarului sĕ nu sĕ întrerupă.

Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Brașovŭ în 4 (16) Iulie.

Nicĭ colera nemilósă, ce bântuie orașele sudice ale Franciei, nicĭ sfatuirile medicilorŭ din Paris și din orașele, carĭ au fostŭ pân'acum scutite de epidemiă, n'au putută împiedecá ținerea serbărei naționale dela 14 Iuliu. Este fórte semnificativŭ pentru progressulŭ, ce l'a făcutŭ idea republicană în Franța, că nicĭ între împrejurărĭ așa de dificile și față de periculul, ce amenință țéra din orașele dela sudŭ, guvernulŭ nu s'a încumetatŭ de a se opune curentului opiniunei publice și de a oprí serbarea libertății.

Foile germane au fost surprinse într'unŭ modŭ bătătorŭ la ochĭ de hotărîrea, ce au luat'o Francesii, de a serbá aniversarea luării Bastillei în mânia tuturorŭ calamitățilorŭ, de carĭ sufere aḑĭ Franța. Aceste foi făceau socotéla cu câte dificultățĭ are a se luptá în aceste momente Franța: conflictulŭ interiorŭ în cestiunea revisuirei constituțiunei; luptele sângeróse în Tonking; colera și spiritulŭ revoltei, ce se deșteptă în părțile bântuite de epidemiă; în fine miseria ce a ajunsŭ classele mai sĕrace din orașele Marsilia și Toulon în urma stagnărei comerciului și a industriei.

Sub asemenĭ împrejurărĭ foile germane nu puteau pricepe, cum Francesii se mai potŭ gândí la serbarea națională dela 14 Iuliu. Dér părerile lorŭ le accentuau într'unŭ modŭ, încâtŭ se păré că ar fi doritŭ ca serbarea ḑilei de 14 Iuliu sĕ nu se facă. Orĭ și cum, acéstă serbare națională cuprinde în sine unŭ viu protestŭ în contra tuturorŭ asupritorilorŭ și nicĭ odată nu s'a serbatŭ fără sĕ se fi făcutŭ amintire și de lanțurile grele, în care gemŭ aḑĭ „frații din Alsația-Lotaringia.“ Foile oficióse germane pare că se bucurau, că în anulŭ acesta nu se va ținé serbarea în Paris, căcĭ se temeau ca nu cumva sĕ se facă cu acésta ocasiune vre-o demonstrațiune antigermană, care ar fi desavuatŭ declarațiunile din urmă ale principelui de Bismark, despre bunele relațiunĭ ale Germaniei cu Francesii.

Décă au esistatŭ temerĭ de feliulŭ acesta, putemŭ se constatămŭ acum, că ele au fostŭ întemeiate. Demonstrațiunĭ s'au întêmplatŭ alaltăerĭ în Paris, demonstrațiunĭ, carĭ dovedescŭ, că, cu tóte asigurările de pace și bună înțelegere între guverne, sêmțulŭ de rĕsbunare pentru Sedanŭ clocotesce încă tare în piepturile francese.

Se anunță din Paris, că, după sevĕrșirea revistei militare, pe la améḑĭ, studenții vĕḑêndŭ dinaintea otelului „Continental“ unŭ stégŭ germanŭ, cerură în gura mare ca sĕ fie depărtatŭ de acolo; într'aceea mai mulțĭ individĭ din poporŭ luară stégulŭ josŭ, îlŭ sfĕrîcară și sparseră ferestrele și pórta otelului.

Afară de acésta merseră ca în toțĭ anii *Elsațianii* împreună cu liga patrioțilorŭ și cu alte reuniunĭ dinaintea *statuei Strassburgului* pe piața Concordiei. Intre strigătele entusiastice ale poporațiunei de „se trăiéscă Elsația“ și între semnale date cu trâmbițele a fost încununată statua și împodobită cu stindarte tricolore.

Atâtŭ cu ocasiunea acésta, câtŭ mai vĕrtosŭ la demonstrațiunea în contra stégului germanŭ dinaintea otelului „Continental“ mulțimea și tumultuanții lăsau sĕ urmeze după urările de „sĕ trăiéscă Elsația“ și strigarea de: *„Josŭ cu Germania!“ „Josŭ cu Bismarck!“*

Eată dér o întêmplare, din care s'ar puté nasce fórte ușorŭ unŭ conflictŭ între Germania și Franța, décă principele de Bismark n'ar pune mai multŭ prețŭ pe atitudinea „înțeléptă și prevenitóre,“ ca se nu ḑicemŭ fricósă, a guvernului francesŭ, decâtŭ pe simpathiele poporului parisianŭ, pe carĭ, scie elŭ fórte bine că și așa nu le va câștigá de ar trăí încă șese ḑecĭ de anĭ și ceva pe de-a-supra.

Astfeliu credemŭ, că demonstrațiunea studenților din Paris nu va avé nicĭ o urmare seriósă. Foile germane vorŭ scrie ca de obiceiŭ, câțĭ-va articolĭ fulminanțĭ în contra plebei din Paris și vorŭ criticá póte și purtarea poliției din Paris, care a sositŭ la fața loculuí abia după ce stégulŭ germanŭ erá sfĕrîcatŭ; trămisulŭ Germaniei va cere pedepsirea culpabililorŭ, guvernulŭ francesŭ se va grăbí de a dovedí, că nu stă în legătură cu cei ce au strigatŭ „Josŭ Bismark!“ și incidentulŭ se va încheiá și se va aplaná.

Care este învĕțătura ce-o câștigămŭ privindŭ la aparițiunile aceste?

Domnulŭ de Bismark a avutŭ dreptate când a vorbitŭ numai de relațiunile Germaniei cu guvernulŭ francesŭ accentuândŭ, că în partide și în pressă sĕ află totdéuna ómenĭ carĭ voiescŭ rĕsboiulŭ. Demonstrațiunile parisiane de alaltă erĭ dovedescŭ din nou, că ura în contra Germaniei a prinsŭ rădăcină la poporulŭ francesŭ, astfelŭ, că nu va fi cu putință nicĭ nnui guvernŭ, fie câtŭ de înțeleptŭ și iubitorŭ de pace, de a-o smulge din inimĭ până ce nu se vorŭ roșí érăși cu sânge francesŭ și germanŭ câmpiele istorice, ce alcătuiau odinióră bogata provinciă a Champagnei.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ ‚Gaz. Trans.‹)

Marsilia, 16 Iulie. — Ministrii Waldeck-Rousseau Raynal și Herisson au sositŭ aci. Prefectulŭ a comunicatŭ ministrilorŭ că, dela isbucnirea epidemiei, au părăsitŭ Marsilia 65,000 persóne. Populațiunea lucrătorilorŭ este amenințată de miseriă. Ministrii se ducŭ la Toulon.

Gastein, 16 Iulie. — Impĕratulŭ germanŭ a sositŭ la băile de ací erĭ la $5^3/_4$ óre în deplină sănătate.

Paris, 16 Iulie. — Senatulŭ a primitŭ creditulŭ de $2^1/_2$ milióne francĭ pentru jertfele colerei.

Cronica ḑilei.

Guvernulŭ ungurescŭ a datŭ o nouĕ lovitură Nemțilorŭ. La academia agricolă din Altenburgulŭ ungurescŭ se țineu cursurĭ și în limba germână. Cu finea acestui anŭ scolarŭ sunt desființate aceste cursurĭ. »Budapesti Hirlap« strigă: »Nicĭ odată sĕ nu se mai auḑă de aci înainte altŭ cuvêntŭ în institutele superióre de învĕțămêntŭ, decâtŭ cuvêntulŭ maghiarŭ!«

Inainte numai, ca sĕ ajungețĭ sĕ maghiarisațĭ și institutele de . . . . nebunĭ!

*

Mâne Joi în 17 Iulie st. n. se va dá în grădina hotelului ‚Pomulŭ Verde‹ o serată-concertŭ de către musica orașului sub conducerea d-lui A. Brandner, cu programa de Dumineca trecută. Se vorŭ cântá și alte bucățĭ după cerere. Concertulŭ nu s'a datŭ Duminecă din causă, că musica militară a cântatŭ în aceeașĭ grădină în onórea Ex. sale baronului Schönfeld, comandantulŭ Ardélului.

*

Intr'o corespondență din Căpușulŭ de Câmpiă, apărută în Nr. 89 alŭ »Gazetei«, ni se spunea că d. Iónŭ Corneliu Codârcea din Oroiulŭ sĕcuescŭ a dăruitŭ pentru repararea bisericii de acolo 422 fl. D. Simeonŭ Timocŭ economŭ în Bandulŭ de Câmpiă, printr'o corespondență ce ne trimite, îșĭ esprimă dorința de a vedé o dare de sémă amĕnunțită despre acésta din partea corespondentelui.

*

Din Poenĭ, Șebeșulŭ micŭ, ni se scrie, că poporenii de acolo s'au întrunitŭ în 22 Iunie l. c. sub conducerea preotului gr. cat. Ioanŭ Petrișorŭ la școla comunei și au hotărîtŭ sĕ-șĭ zidéscă o biserică nouĕ de pétră. Averea bisericei e de 2649 fl. Lucrulŭ se va împărțí în mĕsură egală pe toțĭ poporenii.

*

Primimŭ plângerĭ în contra anunțurilorŭ de prin foi, în care se ḑice, că sĕ dau diferite obiecte pe prețurĭ micĭ, dar că obiectele nu valoréză nimicŭ. Din parte-ne spunemŭ celorŭ carĭ se plângŭ, că ḑiarele nu sunt nicĭ decum responsabile de aceste anunțurĭ.

*

Ḑilele trecute s'a descoperitŭ cine a sĕvêrșitŭ furtulŭ dela gara din Clușiu. L'a săvêrșitŭ Ludovicŭ Silling, care acum doi anĭ era casierulŭ stațiunei. Atuncĭ și-a făcutŭ elŭ și o cheiă pentru casa Wertheimiană, luându-i forma în céră. Banii s'au găsitŭ toțĭ, afară de 1500 fl. după care se presupune că Sillingŭ i-a datŭ cuiva îndată după ce i-a luatŭ. In astă privire până acuma nu a făcutŭ nicĭ o mărturisire. Hanasievicĭ, care a fostŭ arestatŭ, sub bănuéla că elŭ e hoțulŭ, va fi eliberatŭ acum de bună sémă.

*

In Laibach a fostŭ în séra de 13 Iulie o demonstrațiune antigermană. In grădina casinei germane reuniunea de cântărĭ a datŭ o producțiune, la care a asistatŭ numerosŭ publicŭ și întregŭ corpulŭ oficerescŭ. O reuniune slovénă, întorcându-se dintr'o escursiune, strigà când trecù pe dinaintea grădinii: »Josŭ cu Nemțismulŭ!«

*

Ḑiarele din Bucurescĭ dau scirea, că Regele și Regina României vorŭ plecá în Octomvre la Sigmaringen, ca sĕ asiste la nunta de aurŭ a principelui Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, tatălŭ regelui.

*

Cu trenulŭ »Fulgerŭ« a sositŭ în Bucurescĭ, ne spunŭ ḑiarele de acolo, vĕduva prințului Alexandru Iónŭ Cuza împreună cu fiulŭ sĕu celŭ mare.

*

După cum spunŭ ḑiarele din România, în cursulŭ lunei trecute, au părăsitŭ țéra 273 de Evrei, spre a se așeḑa în America.

Când vomŭ auḑí, c'au plecatŭ toțĭ?

*

‚Posta‘ comunică, că din ordinulŭ ministrului de rĕsboiu a începutŭ în Galațĭ recensemêntulŭ cailorŭ.

*

»Cooperatorulŭ Românŭ« află, că grânele din dețele României Vlasca și Teleormanŭ sunt într'o stare de plânsŭ. Cea mai mare parte au fostŭ întórse cu porumbŭ. Dacă nicĭ acésta nu va reuși, apoi două din cele mai bogate județe, care sunt adevĕrate grânare ale țĕrei, vorŭ fi subjugate de miseriă.

*

D. Dr. Marcovicĭ din Bucurescĭ a plecatŭ la Toulon, însĕrcînatŭ fiindŭ de guvernŭ, sĕ facă studii asupra colerii.

*

Congresulŭ presei s'a ţinutŭ Dumineca séra în localulŭ ḑiarului „Naţiunea," sub preşedinţa d-lui C. A. Rosetti, directorulŭ »Românului.« Au luatŭ parte la congresŭ 14 ḑiare. Scopulŭ întrunirii a fostŭ a se luá o înţelegere în privinţa libertăţii alegerilorŭ viitóre. Congresulŭ a decisŭ, ca sĕ se ia disposiţiunile necesare spre a se înscrie în listele electorale toţĭ cetăţenii ce au acestŭ dreptŭ. Lunĭ s'a ţinutŭ a doua întrunire.

*

In sĕptĕmâna trecută consiliulŭ de rĕsboiu românŭ a condamnatŭ pe unŭ soldatŭ din alŭ 2-lea batalionŭ de vênătorĭ, care aruncase cu o pétră în şefulŭ sĕu, maiorulŭ Ionescu, la muncă sîlnică pe viaţă.

*

Gazetele nemţeştĭ vestescŭ mórtea marelui egiptologŭ şi filologŭ Carol Richard Lepsius, a cărui operă de căpetenià »Monumente din Egipetŭ şi Etiopia« l'a făcutŭ rege alŭ cercetărilorŭ egiptologice. A trăitŭ 74 anĭ şi a fostŭ profesorŭ de universitate şi bibliotecarŭ regescŭ în Berlinŭ.

*

Ambasadorulŭ elveţianŭ din Roma a făcutŭ unŭ protestŭ în contra închiderei pasului St. Gotthardt.

*

După cum imperialiştii au ruptŭ legăturile între Jérôme Napoleon şi fiiulŭ sĕu Victor, numai pena face din acésta unŭ orbŭ instrumentŭ alŭ planurilorŭ lorŭ, aşa roialiştii se desfacŭ acum fără pregetŭ de comitele de Paris, pentru a se legá cu unŭ prinţŭ din casa Anjou. Desbinările lorŭ aducŭ unŭ singurŭ folosŭ: întărescŭ temeliile, pe care stă bine înţepenită republica Franciei!

*

Cabinetulŭ Caravelov din Bulgaria este puţinŭ simpaticŭ celorŭ din Petersburg. »Novosti« îi prorocesce scurtă viaţă şi acésta din împrejurarea, că în Sofia jócă mare rolŭ intrigile marilorŭ puterĭ.

*

»Novoje Vremja« a primitŭ din Belgradŭ o telegramă, în care i se comunică, că la concertulŭ datŭ de corulŭ rusŭ »Slavianski,« regele Milan a cerutŭ sĕ cânte imnulŭ rusŭ. Regele şi publiculŭ l'a ascultatŭ stândŭ în picióre. Imnulŭ a fostŭ aplaudatŭ cu strigărĭ de „Zivio."

Din dieta Croaţiei.

Dieta Croaţiei se ocupă sĕptĕmâna trecută cu proectulŭ pentru suspendarea inamovibilităţii judecătorescĭ. In şedinţa din 12 Iuliu s'a primitŭ primulŭ paragrafŭ alŭ acestui proectŭ cu unŭ amendamentŭ a lui Gyurgevicĭ. Spre sfêrşitulŭ şedinţei se provocà unŭ scandalŭ despre care facemŭ aicĭ o notiţă.

Starcevicĭ făcŭ adecă o interpelare cu privire la sistarea esecuţiunii dăjdiilorŭ până la tómnă, şi vorbì cam astfelŭ: »Nu sunt prietenŭ alŭ lucrărilorŭ zădarnice, Vĕdŭ, că v'aţĭ conjuratŭ în contra naţiunei, pe care o representaţĭ şi vĕ sbuciumaţĭ cândŭ vi se spune în faţă adevĕrulŭ, ca şi mistreţii când muştele îi muşcă véra. De a-ţĭ avé numai o scânteia de simţŭ de onóre aţĭ trebuí sĕ vĕ băgaţĭ în pămentŭ de ruşine. Aţĭ nimìcitŭ şi trădatŭ naţiunea, o sciu bine acésta şi nimicŭ dela voi nu aşteptŭ. De vreme ce sunt însĕ în ţéră ómenĭ, carĭ au lipsă de ajutorulŭ vostru, îmĭ desvoltŭ interpelarea mea.« —

Preşedintele Hrvatŭ puse sĕ se citéscă § 1 şi 2 din proiectŭ. Strigăte se audŭ atuncĭ: »Ajunge atâtŭ! E pré târḑiu!« — Secretarulŭ Lonciaricĭ totŭ îlŭ citesce; atuncĭ Starcevicĭ strigă cătră preşedinte: »Ce creḑĭ, că décă Ungurii v'au pusŭ în jugŭ, vomŭ suferí acésta şi noi?« Sgomotulŭ cresce mereu. Starcevicĭ: »Nicĭ porcarŭ nu-i vrednicŭ sĕ fie elŭ, dar preşedintele!?' — Pisacicĭ: „Ăst omŭ e unŭ mişelŭ! Josŭ cu elŭ!' — Scandalulŭ ţine 5 minute şi membrii maiorităţii începŭ a părăsí sala. Şedinţa se închide, după ce mai vorbescŭ câţĭ-va deputaţĭ despre afacerile mai urgente ale dietei.

Şedinţa dela 13 Iulie st. n. încă nu a fostŭ mai puţinŭ furtunósă, chiar dela începutulŭ sĕu. La autenticarea protocolului şedinţei precedente, Camenar face observarea, că preşedintele nu a întrebatŭ dieta, de consimte, séu nu sĕ se ţină şedinţa până şi Dumineca. Dându-i-se esplicările cuvenite din partea preşedintelui Cresticĭ, se ridică deputatulŭ Cutusovicĭ, înfruntă pe membrii maiorităţii şi ameninţândŭ cu pumnii le strigă: »Ómenĭ de nimicŭ sunteţĭ!«

Bucotinovicĭ întrébă: »Cine a fostŭ omulŭ ăsta? De unde şi-a luatŭ dreptulŭ, de a înfruntá în aşa obrăsnicescŭ modŭ maioritatea dietei?' Intrébă apoi pe Cutusovicĭ pe a cui sémă sĕ fie socotite ocările şi ameninţările lui?

Mai multe vocĭ din maioritate strigă: Cutusovicĭ s'a îmbĕtatŭ; afară cu elŭ!' Sĕ nasce unŭ mare tumultŭ. Bucotinovicĭ a sfêrşi dojenindŭ cu vorbe aspre pe Cutusovicĭ. Mulţĭ cerŭ sĕ se facă o cercetare judecătorééscă cu Cutusovicĭ. Mereu tumultŭ. In sfêrşitŭ se linişteşte.

După ce se mai face preşedintelui o interpelare din partea lui Voinovicĭ, dieta trece la paragrafulŭ alŭ doilea din proiectulŭ pentru ridicarea inamovibiltăţii judecătorescĭ care se şi primesce după ce mai mulţĭ inşĭ vorbescŭ pentru şi împotriva lui!

Dreptulŭ de petiţiunare în Rusia.

Se consideră ca o mare isbêndă a causei poporului, că li s'a încuviinţatŭ consilielorŭ instituite în guvernamente (Semstvo) ca sĕ petiţiuneze la guvernŭ în afacerĭ ce nu privescŭ politica, ci numai trebuinţele locale culturale şi economice ale poporaţiunei.

Étă ce i se telegrafiéză în privinţa acésta ḑiarului »N. fr. Presse« din Petersburg:

O decisiune a senatului cu privire la dreptulŭ de petiţiunare a Semstovilorŭ arată, că curentulŭ reacţionarŭ s'a micşoratŭ tare. In anulŭ 1873, când erá reacţiunea mai în flóre, senatulŭ a denegatŭ Semstovilorŭ dreptulŭ de a petiţiuná, ca sĕ se modifice legile ce stau în legătură cu trebuinţele locale.

Acuma senatulŭ a aflatŭ de lipsă a face cunoscutŭ printr'o circulară guvernatorilorŭ casulŭ prin care li se demândă ca sĕ nu mai dificulteze petiţiunile Semstovilorŭ, care nu vorŭ eşí din cadrulŭ politicii actuale, ci pe acelea sĕ le trimită la ministeriu. Deórece astăḑĭ este ertatŭ cea ce în 1873 nu era ertatŭ, se face conclusiunea la o stare favorabilă a barometrului politicŭ. Chiarŭ ḑiarulŭ „Petersburgskija Vjedomosti," care nu e nicĭ decâtŭ amicŭ alŭ administraţiunii, aştéptă bune resultate dela lărgirea dreptului de petiţiunare a Semstovilorŭ, prin care se curmă censura guvernatorilorŭ şi ómenii îşĭ potŭ arătá cugetele şi dorinţele locurilorŭ centrale.

Apelŭ pentru rădicarea statuei lui Tudorŭ Vladimirescu.

Comitetulŭ de iniţiativă, pentru ridicarea statuii lui Tudorŭ Vladimirescu publică următorulŭ apelŭ:

Fraţĭ Românĭ!

Recunoscinţa e celŭ mai nobilŭ sentimentŭ la unŭ poporŭ. Ómenii cei marĭ ai naţiunii luptândŭ şi sacrificându-se pentru toţĭ, au dreptulŭ la veneraţiunea tuturorŭ, ei sunt nemuritorĭ pentru omenire.

A sĕrbătorí aducerea aminte a mântuitorilorŭ poporului, este a ne arĕtá recunoscinţa, a le rĕdicá monumente, este a face patriotismului unŭ cultŭ şi virtuţii o icónă căreia ne închinămŭ.

Este a îndemná tóte inimile nobile românescĭ la jertfirea pentru binele obştescŭ.

Poporulŭ românŭ îşĭ are martirii sĕi, martirĭ prin luptele si mórtea ce au suferitŭ apĕrândŭ drepturile mulţimii impilate.

Tudorŭ Vladimirescu este unŭ nume ce pronunţându-se face tóte piepturile românescĭ sĕ tresară fie în orĭ-ce parte.

Tudor însémnă reînviere, deşteptare.

Tudor este geniulŭ mântuitorŭ alŭ Românilorŭ.

Viaţa lui este unŭ fulgerŭ pentru cei adormiţĭ, unŭ trăsnetŭ pentru lăcusta din fanarŭ.

Tudor amintesce o epocă întrégă în istoria naţională.

Viaţa lui, sêmţĕmintele, ideile şi actele lui sunt oglinda credinciósă a virtuţilorŭ poporului Românŭ.

Elŭ este fala şi mândria nóstră.

Elŭ este ângerulŭ păzitorŭ alŭ naţiunii.

Umbra lui stă luminătóre la hotare contra străinului ameninţătorŭ.

Românĭ, décă trăiţĭ şi aveţĭ unŭ nume sub sóre, Tudor vi l'a reînviatŭ.

Datorĭ suntemŭ sĕ aducemŭ florĭ pre mormêntulŭ lui Tudor.

Sĕ îngenunchiămŭ înaintea chipului sĕu!

Dar . . . . unde este mormêntulŭ sĕu?

Cine zace în uitare
Pe alŭ ţĕrii scumpŭ pămêntŭ,
Fără cruce, fără flóre.
Fără lacrimĭ pe mormêntŭ?
E voiniculŭ, e Olténulŭ,
Este Tudor, Domnŭ Românŭ.
E vitézulŭ, e oşténulŭ,
Ce înspăimêntă pre păgânŭ.

Sĕ nu suferimŭ mai multŭ acéstă ruşine!

Sĕ nu cadă asupră-ne blestemulŭ amarŭ alŭ nerecunoscinţei.

Sĕ nu răbdămŭ unŭ momentŭ mai multŭ dispreţulŭ lumei civilisate, care serbéză cu coróne, cu pompe, memoria martirilorŭ sĕi, care le vecînicesce numele prin statui şi altare!

Sunt 60 anĭ trecuţĭ dela asasinarea martirului O! E de trei orĭ durerósă acéstă întârḑiere că uitândŭ pe Tudor ne-amŭ uitatŭ pe noi înşine, ne-amŭ uitatŭ trecutulŭ!

Susŭ inimile! ascultaţĭ glasulŭ consciinţei, tresăriţĭ din adênca amorţire, dovediţĭ lumei că Românulŭ scie cine a fostŭ Tudor.

Obolulŭ fiecărui Românŭ sĕ contribue la rĕdicarea statuei lui Tudor.

Banulŭ eşitŭ din munca nóstră curată sĕ-lŭ depunemŭ pentru monumentulŭ eroului deşteptării naţionale!

Obolulŭ ce se dă pentru memoria lui Tudor este o protestare vecînică contra tirăniei de orĭce formă şi nume!

Statua lui Tudor este statua consciinţei naţionale, este sentinela contra străinismului.

Icóna lui Tudor în marmura sau în bronzulŭ sĕu este şi va fi patriotismulŭ reînviatŭ, este şi va fi ângerulŭ tuturorŭ ce ocrotescŭ poporulŭ de fiérele străine.

Daţĭ Românĭ cu dărnicià strămoşéscă, ca sĕ ridicămŭ monumentulŭ renascerii naţionale.

Poporŭ! In totdéuna martirii sĕ-ţĭ cinstescĭ,
Căcĭ dândŭ la unulŭ cinste o miiă dobêndescĭ,

aşa a ḑisŭ unŭ mare scriitorŭ.

Evlaviόse şi entusiaste sunt popórele culte pentru eroii lorŭ! fiecare corónă, fiecare statuă a unui erou este o tréptă din scara ce ne urcă la culmea mărirei.

Uitaţi-vĕ că nu aveţĭ mai multŭ decâtŭ trei trepte puse la scara acésta . . . . .

Acele trei trepte sunt: statua lui Mihaiu Bravulŭ, Ştefanŭ celŭ Mare, Eliade Rădulescu; unde este Brâncovénu, Lazărŭ, Bolintineanu şi alţii.

Ajunge atâta nepăsare!

Unŭ comitetŭ de iniţiativă, de doi anĭ s'a formatŭ pentru strîngerea fondurilorŭ trebuinciόse la rădicarea statuei lui Tudor.

Acestŭ comitetŭ a strînsŭ ceva fondurĭ. Camera împreună cu guvernulŭ ţĕrii asemenea au venitŭ în ajutorŭ pentru înălţarea statuei acestui erou.

Dar acésta nu este destulŭ; fiecare cetăţénŭ, fiecare Românŭ este datorŭ a aduce jertfă cu obolulŭ sĕu la rădicarea acestui altarŭ.

Ca iubire nĕmului omenescŭ.

Decĭ apelămŭ la patriotismulŭ celorŭ ce au în pieptŭ schînteia înfocată şi-i rugămŭ să subscrie în alăturata listă suma ce binevoiescŭ a oferì pentru ridicarea statuii lui Tudor pe piaţa capitalei judeţului Gorjŭ, légănulŭ martirului, însemnândŭ fiecare numele, loculŭ, spre a se puté publicá cu suma ce au depusŭ, şi spre a puté face unŭ controlŭ.

Apelămŭ asemenea la patriotismulŭ tuturorŭ redacţiilorŭ ḑiarelorŭ din năuntrulŭ ţĕrei şi din afară, care au sentimentele românescĭ a ne dá concursulŭ lorŭ, publicândŭ apelulŭ nostru, reproducêndu-lŭ şi dênşii la toţĭ abonaţii şi binefacĕtorii din orĭ ce parte a veni cu obolulŭ lorŭ la ridicarea statuei lui Tudor.

Trimiţêndu-le de fie-care redacţiune de jurnalŭ câte o listă de subscripţiune cu numĕrulŭ şi sigiliulŭ nostru.

Fondurile ce se vorŭ încasá la fie-care redacţiune se vorŭ publicá. Lista se va trimite la casierulŭ comitetului, tóte listele comitetului nostru vorŭ purtá sigilulŭ comitetului cu numĕrŭ, trecute într'unŭ registru de eşire şi pre a nume trimise, fie dar orĭ cine sigurŭ că buna credinţă şi regularitatea va domni în strîngerea şi întrebuinţarea acestorŭ fondurĭ.

Fondurile ce se vorŭ aduná de orĭ şi cine, fie din orĭ-ce parte, se vorŭ tramite de-o dată cu lista de subscripţiune prin postă în orĭ ce monedă, cu mandatŭ postalŭ la Têrgu-Jiului, adresá d-lui Ioanŭ Bălănescu casierulŭ comitetului, mare comerciantŭ din judeţulŭ Gorj.

Indată după primirea listei şi a fondurilorŭ, numele tuturorŭ vorŭ fi publicate cu suma ce au datŭ; unŭ registru se va ţiné regulatŭ de încăsărĭ.

Apelămŭ la întregulŭ corpŭ învĕţătorŭ dîn România a ne da concursulŭ lorŭ.

Apelămŭ la toţĭ Românii din năuntrulŭ ţĕrii şi din afară, sĕ vie cu obolulŭ lorŭ la ridicarea altarului nemuritorului Tudorŭ.

Apelămŭ la toţĭ directorii de teatru şi actorĭ a dá representaţii în beneficiulŭ ridicării statuei lui Tudor.

Apelămŭ la toţĭ preoţii, primarii, notarii şi învĕţătorii comunelorŭ rurale din tótă ţera: sĕ pue în cunoscinţă tuturorŭ sătenilorŭ până la celŭ după urmă, spre a contribuí cu banulŭ sĕu la o aşa frumósă operă.

Apelămŭ cu tótă credinţa la Femeea Română, căcĭ Română a fostŭ mama lui Tudorŭ, strămóşa lorŭ.

Geniulŭ eşitŭ din colibă, ângerulŭ mântuitorŭ alŭ poporului: Tudor Vladimirescu, sĕ nu fie uitatŭ de noi.

De primirea acestei şi orĭ ce altă corespondinţă vĕ veţĭ adresá la preşedintele comitetului activŭ Dincă Skeleru, prin gara Filiaşĭ la Bêltenĭ.

Ţinemŭ ca în celŭ mai scurtŭ timpŭ posibilŭ sĕ realisămŭ dorinţa ce credemŭ vrednică de laudă pentru toţĭ Românii, căcĭ cu toţii avemŭ acéstă dorinţă; în două lunĭ de astăḑĭ aşteptămŭ resultatulŭ bunei D-vóstre voinţe.

Primiţĭ, iubiţii noştrii fraţĭ Românĭ din orĭ-ce parte veţĭ fi, îmbrăţişările nóstre frăţescĭ.

Preşedinte activŭ: Dincă Skeleru, deputatulŭ ţĕranilorŭ din jud. Gorj.

Preşedinte de onóre: Ioanŭ Carabatescu.

Membri aleşĭ: Gg. Popovicĭ din Viena, românŭ, Teodorŭ I. Vladimirescu, strănepotŭ alŭ lui Tudorŭ Vladimirescu din Gorj, Ioanŭ Niculescu din Gorj, Costache Păsĕreanŭ din Gorj, Alexe Skeleru din Gorj, Ioanŭ Popescu din Gorj, C. Oprişescu din Gorj, N Oprişescu din Gorj, Nae Brăiloiu din Gorj, I. Vaideianu din Gorj, Pantilimon Voiculescu din Gorj, Mucenicŭ Dinescu din Argeş, Gh. Arsenescu revisor scol. din Argeş, Ioan Frunză deputatŭ din Brăila, Costache Gagioni deputatŭ din Dâmboviţa, Stefanŭ Mărculescu veteran de la 1848, C. Ciuculescu Strehaia din Mehedinţĭ, Statie Budurescu veteranŭ de la 1848 din Vâlcea, D-tru Gg. Popa din R.-Sărat, şi unŭ însemnatŭ numĕrŭ de membrii din mai multe judeţe.

Cassierulŭ comitetului: **Ioanŭ Bălănescu**, T-Jiu.

Secretarĭ: Constantinŭ Dobrescu.
Ioanŭ Câlniceanu.
C. Bruciu.

Corespondenţa nóstră din Comitate.

De sub cetatea Craiovei, în Iuniu 1884.

In ḑiua de Sânziene am luatŭ parte şi eu la adunarea generală a despărţĕmêntului VIII alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ ţinută în comuna Sântimbru, locŭ însemnatŭ prin luptá eroică şi victoria gloriósă câştigată de Ioanŭ Corvinŭ asupra numeroşilorŭ Turcĭ, pre cari ací iĭ nimicì totalŭ.

Precum am observatŭ ómenii nostrĭ cărturarĭ încă au începutŭ a fi cam indiferenţĭ faţă de aceste adunări, macărŭ că nu cunóscemŭ unŭ tĕrêmŭ mai frumosŭ şi mai roditorŭ, pe care dumnialorŭ şi-arŭ puté validitá puterile lorŭ spirituale şi materiale; indiferentismulŭ însă trebue sĕ înceteze décă Românii nu voescŭ a devení códa între străinĭ.

Aceste idei mi-au fulgeratŭ prin minte când mĕ uitamŭ în jurulŭ meu la cei adunaţĭ în sala scólei din Sântimbru, unde pré mulţĭ dintre cei pe carĭ cu totŭ dreptulŭ aşteptam a'i vedé presenţĭ, nu i-am zăritŭ, deşi loculŭ adunărei erá în apropiarea oraşului Alba-Iulia şi lângá drumulŭ ţĕrei, şi jurŭ împrejurŭ încunjuratŭ de comune românescĭ. La începutŭ se presentaseră mai numai fruntaşĭ din locŭ, dar apoi nu după multŭ timpŭ veniră şi din jurŭ, anume din Sotoiu, Teiuşŭ, Cricău şi v'ro 7 inşĭ chiar şi din Poiana Aiudului, dintr'o depărtare fórte mare, până când din vecinele sate Mihalţi, Barabanţĭ, Şiardŭ, Coslariu, nicĭ unŭ sufletŭ nu se arătă. Din comuna Ighiu vĕḑui pe unŭ bravŭ românŭ plugarŭ apoi pe szolgăbirăulŭ Köblis presentându-se în comună însoţitŭ de unŭ pandurŭ înarmatŭ şi cu baioneta în puscă, spre a documenta că elŭ este marele jude preste slugile, ce şi-le închipuesce în fiinţele românescĭ. Ce contrastŭ! Adunare pentru scopŭ culturalŭ supraveghiată de unŭ solgăbirĕu însoţitŭ de unŭ haiducŭ înarmatŭ! Consciinţă slabă au domnii noştri, când în ḑiua mare le trebue haiducŭ cu căciulă roşiă spre asigurarea personală, căcĭ nu-mĭ vine a crede, cum-că doră cá sĕ înfricoşeze pe cei presenţĭ şi-a adusŭ unŭ başĭbuzucŭ cu sine.

Din comitatulŭ despărţământului se presentaseră trei inşĭ, adecă directorŭlŭ I. Piposŭ, M. Nicola şi Rubinŭ Patiţa, advocaţĭ în Alba-Iulia. Afară de acesti domni numai unŭ singurŭ Belgrădenŭ s'a mai arĕtatŭ, măcarŭ că timpulŭ a fostŭ fórte plăcutŭ, şi se aşteptá ca orăşenii spre desfătare încă sĕ facă o escursiune la satulŭ celŭ mai deaprópe, însĕ se vede că nicĭ o adunare generală nu-i póte scóte din letargia, în care s'au îndatinatŭ. Credemŭ că unii au fostŭ şi împiedecaţĭ, dar totuşĭ este prea bătătorŭ la ochĭ atâta indeferentismŭ din partea inteliginţei şi în genere a locuitorilorŭ de mai bună stare din acestŭ oraşŭ, ca toţĭ sĕ rĕmână acasă. Nu se simtŭ óre domnialorŭ mai multŭ ca Românĭ, cari încă sunt datorĭ naţiunei cu ajutorŭ măcarŭ în scopulŭ culturalŭ? Vomŭ vedé pe viitorŭ, décă se mai temŭ d-lorŭ de a se blamá, când ar fi sĕ ia parte la o adunare românéscă, deşi numai cu scopŭ culturalŭ?

Adunarea s'a deschisŭ la 11 óre a. m. prin directorulŭ despărţĕmêntului şi de notarŭ alŭ adunărei s'a alesŭ prin proclamare advoc. Patiţa. După cetirea raportului despre activitatea comitetului acestui despărţĕmêntŭ în anulŭ 1883/4, în care lucrulŭ celŭ mai principalŭ a fostŭ reîntregirea agenturilorŭ comunale în vr'o 44 de comune, şi raportulŭ despre esaminarea a duoi adulţĭ din cetire şi scriere, pentru a cărorŭ premiare s'a fostŭ publicatŭ concursŭ, acestŭ raportŭ se ia la cunoscinţă şi se încuviinţéză premiarea celorŭ doi concurenţĭ esaminaţĭ cu premiuiŭ de câte 5 fl. v. a. Pre viitorŭ s'a decisŭ publicarea unui concursŭ pentru acelŭ învĕţătorŭ, care va întroduce pe teritoriulŭ acestui despĕrţămêntŭ, la scóla sa confesională, scóla de pomăritŭ şi va documentá progresŭ. Premiulŭ s'a statoritŭ cu 20 fl. v. a. şi cu publicarea concursului s'a încredinţatŭ comitetulŭ. Loculŭ adunărei generale viitóre este opidulŭ Teiuşŭ. Am a însemná cumcă suma premiului de 20 fl. erá numai de 15 fl. dar notarulŭ cerc. L. Andreiu dela sine a promisŭ 5 fl. După espirarea celorŭ trei anĭ, comitetulŭ despărţĕmêntului dându-şĭ demisiunea s'a alesŭ noulŭ comitetŭ în persónele d-lorŭ Iónŭ Piposŭ directorŭ, Alexandru Tordăşanŭ, Mateiu Nicola, Rubinŭ Patiţa din Alba Iulia, Nicolau Florescu din Ighiu, St. Crişanŭ învĕţătorŭ în Teiuşŭ şi Iosifŭ Romanŭ neguţătorŭ în Alba Iulia.

Resultatulŭ materialŭ alŭ adunărei este adunarea unei sume în banĭ aprópe de 80 fl. v. a. precum mi-aducŭ aminte. Ceva mai îmbucurătorŭ resultatŭ, decâtŭ obicĭnuiserămŭ a avé la adunările din anii premergătorĭ, căcĭ mulţi carĭ au subscrisŭ în adunările din Uióra Mureşului, Hepria, Ciugudŭ, Mihalţŭ nicĭ până aḑĭ nu au plătitŭ dinarulŭ promisŭ, şi cei ce luaseră asupra lorŭ colectarea acelorŭ sume nicĭ până aḑĭ nu au administratŭ la loculŭ sĕu acele sume. Trebue luptă seriósă pe terenulŭ culturalŭ şi naţionalŭ, căcĭ grele timpurĭ amŭ ajunsŭ.

Unŭ participantŭ.

Colera în Franţa.

Cu privire la părerea Drului Koch, pe care l'a trimesŭ guvernulŭ Germaniei în părţile meridionale ale Franţiei ca sĕ studieze colera, se pronunţă Dr. Pasteur astfeliu: Mĕsurile profilactice recomandate de Koch în Toulon şi în Marsilia, s'au aplicatŭ şi mai înainte. Nou este numai aceea, că Koch ḑice, că stropirea stradelorŭ şi curgerea apei prin strade este stricăciósă, pentrucă umiditatea promovéză lăţirea epidemiei. Acéstă părere, ḑice Pasteur, nu-o potŭ împărtăşi, căcĭ îndată ce se află în prafulŭ stradelorŭ, în odaiă, în rufele cele murdare şi uscate astfelŭ de microbĭ uscaţĭ, carĭ au perdutŭ vitalitatea, nu le mai folosesce nimica, adecă vorŭ fi stropiţĭ şi prin aceea nu se potŭ readuce în viaţă. Decumva microbii stropiţĭ s'ar putea readuce la vieţă, umeḑirea lorŭ póte fi numai folositóre, pentru că atuncĭ vêntulŭ nu i-ar mai puté duce mai departe. Décă i-amŭ lăsa în starea lorŭ de uscăciune, care lorŭ încă nu le-a luatŭ vieţa, i-ar puté transmite cea mai mică mişcare pe peliţa nóstră bălósă, unde arŭ afla umeditatea necesară pentru viaţa lorŭ.

Logica acestui raţionamentŭ arată, că părerea lui Koch nu este fundată. Pasteur combate şi aceea, că ar fi practicŭ de a curăţi rufele bolnavilorŭ de coleră cu sdranţe uscate şi apoi de a arde sdranţele. Până decurge arderea s'ar pute desface părticele şi să sbóre prin odaiă. Este multŭ mai bine, de a băgá rufele în apă fierbinte. Dr. Koch a datŭ sfatulŭ, ca în odaia, unde a fostŭ unŭ bolnavŭ de coleră sĕ nu pună piciorulŭ 6 ḑile. Pasteur observă, de unde scimŭ, că a 7 ḑi nu mai este nicĭ unŭ pericolŭ?

Din părerile acestorŭ douĕ celebrităţĭ asupra microbilorŭ se vede lămuritŭ câtŭ de puţinŭ este încă studiată cestiunea propăgării colerii şi câtŭ de multŭ mai este de făcutŭ pe terêmulŭ acesta, pentru ca sĕ putemŭ combate cu succesŭ acestŭ flagelŭ alŭ némului omenescŭ.

*

Dr. Libberz, care a întovărăşitŭ pe Dr. Koch în călĕtoria sa în Franţa sudică, ne dă următórele veştĭ despre starea oraşului Toulon: Străinulŭ, care cercetézá aḑĭ Toulonulŭ, aşteptândŭ sĕ vedă desperata stare a unei cetăţĭ pustiite de epidemiă, va băgá curêndŭ de sémă, că nu e aşa, cum îşĭ închipueşce elŭ. Ce-i dreptŭ, casele bogaţilorŭ au rĕmasŭ pustii — vre-o 15—20 de mii de ómenĭ cu stare au fugitŭ din oraşŭ — dar în portŭ şi pe uliţe se desvĕleşce o activitate, ce nu te póte face sĕ creḑĭ, că eştĭ într'unŭ oraşŭ pustiitŭ de o epidemiă. Numai clopotele, ce adeseorĭ se tragŭ la morţĭ, îţĭ aducŭ aminte, că te afli în cetatea, care acum a doua óră s'a făcutŭ isvorulŭ colerei. Aspectulŭ se schimbă însĕ îndată ce vine nóptea. Atuncĭ se trezescŭ spiritele spaimei. Focurĭ marĭ se aprindŭ pe uliţĭ şi în pieţe. Tinerĭ şi bătrênĭ aducŭ materialŭ pentru focŭ, prin care credŭ ei că potŭ curăţí şi primení aerulŭ. Totŭ soiulŭ de artificii se aprindŭ; prin ele şi prin sgomotŭ caută poporulŭ sĕ-şĭ alunge frica sa.

Toulonulŭ ar putea fi o cetate fórte sănătósa, căcĭ întrunesce multe condiţiunĭ necesare pentru acésta. Din nenorocire însĕ lipseşte canalisarea. Uliţele sunt străbătute numai de nisce văgaşe de petră, pe carĭ se scurge mai multă orĭ mai puţină apă şi carĭ de multe orĭ stau sĕ se svênte. In aceste văgaşe se aruncă tóte gunoiele şi necurăţeniile oraşului şi apa din ele totŭ o mai folosescŭ orăşenii pentru spălatulŭ hainelorŭ. Văgaşele îşĭ varsă apoi apa lorŭ într'o parte aprópe închisă a portului şi acolo o şi uită Dumneḑeu. Fluxulŭ şi refluxulŭ mării nu o potŭ ajunge. A fostŭ de ajunsŭ dér sĕ se cuprindă numai apa văgaşelorŭ de veninulŭ epidemiei, pentru ca ea sĕ se pronunţe apoi cu atâta putere după cum tuturora ni este cunoscutŭ.

Cam aceste împrejurărĭ au adusŭ, după Libbertz, colera în oraşulŭ Toulonului! —

Invitare.

La adunarea generală a despărţământului IV. (Sebeşiu) alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, ce se va ţiné la 3 Augustŭ a. c. st. n. în Comuna Pianulŭ superiorŭ se invită prin acésta toţĭ onoraţii membrii aparţinătorĭ acestui despărţĕmêntŭ precum şi alţĭ iubitorĭ de progresulŭ poporului românŭ. Dintr'unŭ incidentŭ care în decursŭ aprópe de unŭ anŭ a împedecatŭ conştituirea şi activitatea nou alesului Comitetŭ alŭ despărţământului nostru, crede subscrisulŭ a avé deplinŭ motivŭ la aceea rugare, ca acei domnĭ, carĭ cu ocasiunea adunărei generale din 9 Septembre 1883 ţinută în Ludoşulŭ-mare in nefiinţa lorŭ de faţă au fostŭ aleşĭ de membrii ai Comitetului, se binevoéscă a se deschiara până la adunarea generală proximă că primescŭ acestŭ postŭ de onóre orĭ nu, ca la din contră sĕ se alégă alţii în loculŭ D-lorŭ şi pe viitorŭ sĕ se pótă evitá daunósele iregularităţĭ întrn ducerea în deplinire a agendelorŭ despărţĕmêntului. —

Sebeşŭ, în 6 Iuliu 1884.

Ioanŭ Piso.
conduc. interim. alŭ despărţ.

Diverse.

Nevestele învĕţaţilorŭ. — Cei mai mulţĭ ómenĭ de sciinţe şi-au luatŭ, după vorba lui Gellert, câte o nevastă. Iată câte-va pilde despre traiulŭ lorŭ: Poetulŭ Ambrosius se plângea în versurĭ, că nevasta rea îţĭ mâncă inima şi trupulŭ: Bibliotecarulŭ Lambecius trăì cu ea 14 ḑile, o părăsì în Hamburg şi fugì în Viena. Aşa i-se întêmplà şi lui Milton, cântăreţuiŭ »paradisului perdutŭ.« După unŭ sfertŭ de anŭ ii fugì nevasta. Dar mai târḑiu se întórse ea éră, se rugà de iertare şi Milton se învoì sĕ mai sufere cătăva-vreme nebuniile ei. Murindŭ ea apoi, poetulŭ se însurà din nou. Invĕţatulŭ Henning s'a despărţitŭ curêndŭ de nevastă-sa. Iuristulŭ Friedlieb ḑicea, că omulŭ face pĕcatŭ de mórte, de nu-şĭ bate cum trebue femeea. Metodulŭ lui ilŭ găsiá cu cale şi-lŭ aplicá şi Dr. Nicolae Mädler. Bătăile a trebuitŭ sĕ le plătéscă însă cu 10 talerĭ — înaintea juriului. — Dar spunêndŭ câte-va posomorîte pilde, nu voimŭ a ḑice, că tóte căsătoriile învĕţaţilorŭ suntŭ nefericite. Aşa traiulŭ, ce duse Dr. Iónŭ de St. Gregorio a fostŭ adevĕratŭ traiu dulce. Bettina, nevasta lui, erá atâtŭ de iscusită în sciinţele juridice, încâtŭ în absenţa bărbatu-sĕu, ţinea ea prelegerĭ cu scolarii lui. Invĕţatulŭ predicatorŭ Simon Browne şi-a perdutŭ mintea pe jumĕtate, cândŭ a muritŭ nevastă-sa. Elŭ ḑicea, că puterea cugetului i-s'a nimicitŭ şi că nimicŭ nu pricepe şi nu scie ce vorbesce, măcar că vorba lui o socotiau toţĭ de dreptă şi sĕnătósă. Aste douĕ esemple le poţĭ socotí de o ilustrare a cuvintelorŭ lui Schakespeare: »Direcţiunile egale ale spiritelorŭ facŭ în viaţă legăturĭ fericite.« Fost-au apoi şi învĕţaţĭ, carĭ multă vreme nu perdéu cu nevestele lorŭ. Wilhelm Buddeus, care studiá câte 14 césurĭ pe tótă ḑiua, se întristá amarŭ, că în ḑiua de cununiă nu putu sĕ citéscă, decâtŭ numai 4 ore, — cu tóte că aplecările şi dragostea, ce avea pentru soţia sa, nu i-le póte nimenĭ tăgăduí. — Marelli erá cufundatŭ în cugetărĭ, cândŭ i-se aduse vestea, că nevasta sa stă sĕ moră. „Viu“ ḑise elŭ, dară se puse sĕ scrie mai întâiu câte-va idei, ce-i plesniră chiar atuncĭ prin minte. Nu sfirşise încă şi i-se aduse vestea, că nevastă-sa a muritŭ. Elŭ ḑise: »Erá femeiă bună sĕrmana şi mĕ dóre inima, că a muritŭ,« apoi aşĕḑêndu-se la mésă scrise mai departe studiile sale. — Maria Kunitz, care studiá astronomia şi astrologia, se măritase după unŭ doctorŭ, Ilie de Löwen. Nóptea ea sĕ urcá în Observatoriu şi obosită durmea şi se odihnea ḑiua; nóptea se odihnea şi durmea Ilie, ér ḑiua umblá pela bolnavii sĕi, aşa că puţinŭ se putéu zărì ei şi puţinŭ îşĭ făcéu unulŭ cu altulŭ de lucru. Aşa îşĭ ducŭ traiulŭ ómenii învĕţaţĭ mai multŭ, decâtŭ trebue sĕ fie!...

*

La istoria pisicilorŭ. — »Foiţa Vienei« dela 11 Iulie 1785, scrie că în véra acelui anŭ a muritŭ în Graţŭ unŭ omŭ, care erá cunoscutŭ şi vestitŭ în tótă lumea sub numele de »tatălŭ pisicilorŭ.« Casa lui erá unŭ sigurŭ asilŭ pentru tóte pisicele: bĕtrâne, tinere, cu stăpânŭ şi fără de stăpânŭ. Şeseḑecĭ până la optḑecĭ se aflau totdeuna într'ênsa. „Tata« nu se mulţămea însă numai cu îngrijirea pisicilorŭ sale, ci mergea şi în alte case şi le ducea hrană. De altfelŭ bietulŭ omŭ nu avea inima, mâna şi punga deschisă numai pentru patrupeḑii sĕi prietinĭ, ci şi pentru semenii sĕi. Cândŭ — la mórte — fù scosŭ trupulŭ sĕu pe uşă, tóte pisicile s'au urcatŭ pe ferestrii sĕ privéscă de acolo conductulŭ stăpânului şi îngrijitorului lorŭ iubitŭ şi bunŭ. Fiulŭ şi moştenitorulŭ lui nu fù aşa evlaviosŭ, precum erá tată-sĕu şi după mórtea acestuia nimicì repede colonia pisicilorŭ din casele sale. — Incă ceva: La 1797 iubitorii prietinĭ ai pisicilorŭ suferiră în Viena o grea lovitură. Se ivise adecă o epidemiă — nu ca cea din Toulon — între pisicĭ, care se pronunţà mai cu putere în luna lui Novembre, dar care sĕ sfirşì deodată cu anulŭ. In acésta nefericită epidemiă adecă pisicile se posomorau fără de veste şi îşĭ perdeau pofta de mâncare. In Viena căḑură jertfă epidemiei 400 de pisicĭ şi din Copenhaga, Dresda şi Lipsca încă se anuţase ivirea ei. Ce pagină posomorîtă, şi cu amarŭ şi lacrimĭ scrisă în istoria pisicilorŭ!

*

Mórtea unui beţivŭ. — Unŭ individŭ cunoscutŭ la Saint-Dénis, lêngă Paris, poreclitŭ Boit-Sec, lucra de mai multŭ timpŭ la portŭ descărcândŭ vasele de cărbunĭ séu vagónele. Acum câte-va ḑile, era ocupatŭ în gara de mărfurĭ cu transportarea unorŭ butóie de vinŭ de Spania. Boit-Sec împinse unŭ butoiu într'unŭ colţŭ, c'unŭ cuiu făcù o gaură într'o dógă, şi, culcându-se pe pămêntŭ, se puse în posiţiune pentru a puté sĕ bé vinulŭ care eşia din butoiu. Câtŭ ţinù acésta operaţiune? Trecêndŭ din întêmplare unŭ funcţionarŭ alŭ gării, vĕḑù pe acestŭ omŭ întinsŭ fără mişcare şi scăldatŭ în vinulŭ, care curgea într'una. Beţivulŭ murise bêndŭ. Mediculŭ gărei constatà mórtea şi trăsura dela Morgue transportà cadavrulŭ. Boit-Sec era în etate de patru-ḑecĭ de anĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 15 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	91.25
Rentă de hârtiă 5% . .	88.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	117.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	114.80
Renta de hârtiă austriacă	80.55
Renta de arg. austr. . .	81.50
Renta de aurŭ austr. . .	103.10
Losurile din 1860 . . .	135.—
Acţiunile băncei austro-ungare	854.—
Act. băncei de creditŭ ung.	301.75
Act. băncei de creditŭ austr.	301.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.67 —
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 30 Iunie st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	93½	94¾
Renta rom. amort. (5%) . .	94¾	95½
» convert. (6%) . .	96½	97½
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	33	33½
Credit fonc. rural (7%) . .	102	105½
» „ „ (5%) . .	90¼	93
» » urban (7%) . .	101	105
» » » (6%) . .	97½	101
» » » (5%) . .	88.	90½
Banca naţională a României	1370	1385
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	325.	335
« » » Naţională . .	233.½	235
Aurŭ	4·50.	5.½
Bancnote austriace contra aurŭ	2.07.	2.09

☞ Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, carĭ au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei. ☜

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS."

Tarifa anunciurilorŭ şi inserţiunilorŭ

în „Gazeta Transilvaniei."

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserţiunĭ şi reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Braşovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Tipografia Alexi Braşovŭ.